

HAVELTE - Als die ene inktzwarte nacht van 12 januari niets was gebeurd, had de Task Force Uruzgan met een goed gevoel teruggekeken op een uitermate geslaagde missie. Grote gebieden in de zuidelijke provincie van Afghanistan zijn nu veilig, ook door de inzet van Afghaanse Veiligheidsstroepen kunnen non-gouvernementele organisaties aan de slag. De middenstand begint weer op te bloeien.

COMMANDANTEN BATTLE GROUP EN PRT VAN TASK FORCE URUZGAN:

'NIET ALLEEN FOCUSSEN OP DIE ENE NACHT, OOK STILSTAAN BIJ DE SUCCESSEN'

TEKST: EVERT BROUWER
FOTO'S: PETER WIEZOREK

Morgen, vrijdag 30 mei, ontvagen de militairen van die eenheid in Zwolle de Herinneringsmedaille tijdens een parade, in aanwezigheid van onder andere Commandant der Strijdkrachten generaal Peter van Uhm. "De positieve en negatieve gebeurtenissen tijdens deze uitending zullen in de loop der tijd een plaats naast elkaar moeten krijgen", zegt de commandant 44 Pantserinfanteriebataljon Regiment Infanterie Johan Willem Friso, luitenant-kolonel Tjerk Hogeveen.

Een begin is dat aan het Libanonmonument op de Johannes

Postkazerne in Havelte - ter nagedachtenis van de gevallen militairen tijdens de UNIFIL in de jaren tachtig - een algemeen karakter wordt gegeven. De sneeuwde soldaat Wesley Schol en korporaal Aldert Poortema krijgen hier een plaats en kunnen daarmee passend worden herdacht.

WAARGEMAAKT

Hogeveen zat als commandant van de *battle group-5* in de commandopost van het bataljon, vlak achter de voorste troepen tijdens de actie rond Deh Rawod in de eerste maand van dit jaar. "Het was een noodzakelijke actie ter voorbereiding op een groter offensief", zegt hij. "We ontmoetten de hele dag flinke tegenstand, wat uitmondde in een nacht vol hectiek. Tot diep in de nacht is er gewerkt, waarbij vliegtuigen en onze helikopters ons hebben gesteund. Alle doelstellingen zijn uiteindelijk gehaald, dus in dat opzicht was de operatie geslaagd en zeker niet zinloos."

Terwijl de *battle group* onder vuur lag, bevonden luitenant-kolonel Wilfred Rietdijk en een gedeelte van zijn Provinciaal Reconstructieteam (PRT) - gevormd door een deel van 14 Afdeling Veldartillerie - zich in de filmzaal op Tarin Kowt. "Het verschrikkelijke nieuws van twee omgekomen collega's sloeg in als een bom. Er viel een deken over de basis heen. Stilte, doorbroken met vragen. Welke club is er getroffen? Wie zijn het?"

Luitenant-kolonel Wilfred Rietdijk.

Het karakteriseert de verbondenheid binnen de TFU, maar schetst tevens de grote verschillen tussen de *battle group* en het PRT. "Zij doen het gevaarlijke werk", omschrijft Rietdijk. "In een van de eerste vergaderingen, met daarbij de commandant van de Australische genisten, zei overste Hogeveen: 'Zeg me waar je wilt werken, dan zorgen wij dat het er veilig is.' Dat heeft hij volledig waargemaakt."

DAADKRACHT

Wat Rietdijk echter nog het meeste trof, is dat de *battle group-5* kort na het noodlottige voorval direct weer in actie kwam. Zegt met veel emotie in zijn stem: "Het is toch klasse dat wij niets hebben gemerkt. Zij verzorgen wel de figuurlijke taxi waarin wij als PRT veilig moeten kunnen instappen. Die mannen gingen net zo aan het werk als voor die afschuwelijke nacht, al kwamen in het duister wel de verhalen los en is er meer gepraat. Dat ze de draad meteen weer hebben opgepakt, tekent hun daadkracht en doorzettingsvermogen. De waardering daarvoor hoor je in het algemeen veel te weinig."

Een week na het zogenoemde *blue-on-blue* schietincident kende het bataljon alweer een vergelijkbare operatie om de vijandelijke troepen te verjagen en de situatie rond Deh Rawod in kaart te brengen. "Dat was moeilijk", erkent Hogeveen. "Het is achteraf ook heel goed geweest dat de missie na het omkomen van Wesley en Aldert nog twee maanden duurde. Iedereen heeft

het verlies samen kunnen verwerken, elkaar diep in de ogen kunnen kijken, erover kunnen praten. Dat had niet gekund als we kort na die nacht naar Nederland terug waren gegaan."

De beide commandanten willen ook direct afrekenen met het gebruik van de termen 'vechtmissie' of 'opbouwmissie'. "Het is vecht- én opbouwmissie", reageert overste Rietdijk. "Ik heb nog nooit een samenhangend verhaal gehoord van iemand die er niet is geweest. Wie zegt dat we de afgelopen maanden alleen maar aan het schieten zijn geweest, kent de situatie daar niet. Ja, er wordt gevochten, maar vergeet niet dat je daar kan spreken over een rechteloze maatschappij. Je moet kunnen vechten, maar het een is niet los te zien van het ander. Uruzgan beslaat tweederde van Nederland. Dus terwijl de *battle group* ten noorden van Deh Rawod aan het schieten was, zaten wij te praten met de stamhoofden in Chora. En daarnaast kun je geen school bouwen als er wordt gevochten, maar je kunt wel alvast met stamoudsten onderhandelen over de invoering van een betrouwbaar bestuur en politieapparaat."

In grote delen van de provincie is bewegingsvrijheid. "We denken dat de Taliban de gevechten uit de weg gaat, omdat ze op die manier niet kan winnen. Je ziet nu een verschuiving ontstaan en dat ze haar invloed op politiek en sociaal-economisch terrein probeert te versterken. Daarop hebben wij ingespeeld en zal de

TFU nu dan ook gaan inspelen", menen Hogeveen en Rietdijk.

VERSCHIL

TFU-4 heeft een solide basis gelegd voor een beter Uruzgan, weten beiden, jaargenoten van de Koninklijke Militaire Academie. "Doemdenkers die zeggen dat er niets van Afghanistan terecht kan komen, krijgen ongelijk", menen ze. "Ik was begin jaren negentig in Angola, in 1993 in Bosnië. Toen ging het met kleine stappen vooruit en dacht je dat er nooit verbetering in zou komen. Nu zit Bosnië bijna in de EU en ben ik er vorig jaar met mijn gezin op vakantie geweest", schetst Rietdijk. Hogeveen weet wel zeker dat *Task Force Uruzgan* het verschil zal maken. Hij was in 1995 commandant van de Alfa-compagnie 13 Infanteriebataljon Luchtmobiel toen op 29 maart soldaat-1 Jeffrey Broere dodelijk werd getroffen door Servisch vuur op observatiepost Tango-2 bij Bajici. "Acht jaar later ben ik samen met mijn ouders weer in dat gebied, bekend als de Sapnavinger, geweest. Toen bleek pas hoeveel waardering de bevolking daarvoor ons heeft. Ik ben ervan overtuigd dat zo iets over een aantal jaren in Deh Rawod en Tarin Kowt zal blijken."

Er zal morgen vanzelfsprekend stil worden gestaan bij het sneuvelen van de twee Nederlandse militairen en bij de collega's die zware verwondingen hebben opgelopen. "Daarna zullen we weer op dezelfde professionele wijze moeten doorgaan als we altijd doen. Natuurlijk is er een

Luitenant-kolonel Tjerk Hogeveen.

prominente plek voor nazorg en we zullen moeten durven kijken naar de uitending als geheel, hoe moeilijk dat misschien ook is. Er is heel veel goeds gebeurd en dat moeten we een plaats geven samen met die afschuwelijke nacht", zegt overste Hogeveen. Zijn eenheid krijgt ook meteen ruimte de gedachten te verzetten. "We hebben een aantal projecten op stapel staan waarmee we goed aan de slag kunnen. Eerst een recuperatieoefening, en dan beginnen we met de invoering van het nieuwe infanteriegevechtsoortuig, de cv-90. Dat moet in de nabije toekomst voldoende uitdagingen bieden en ik merk ook dat het bataljon ernaar uitkijkt." ●

